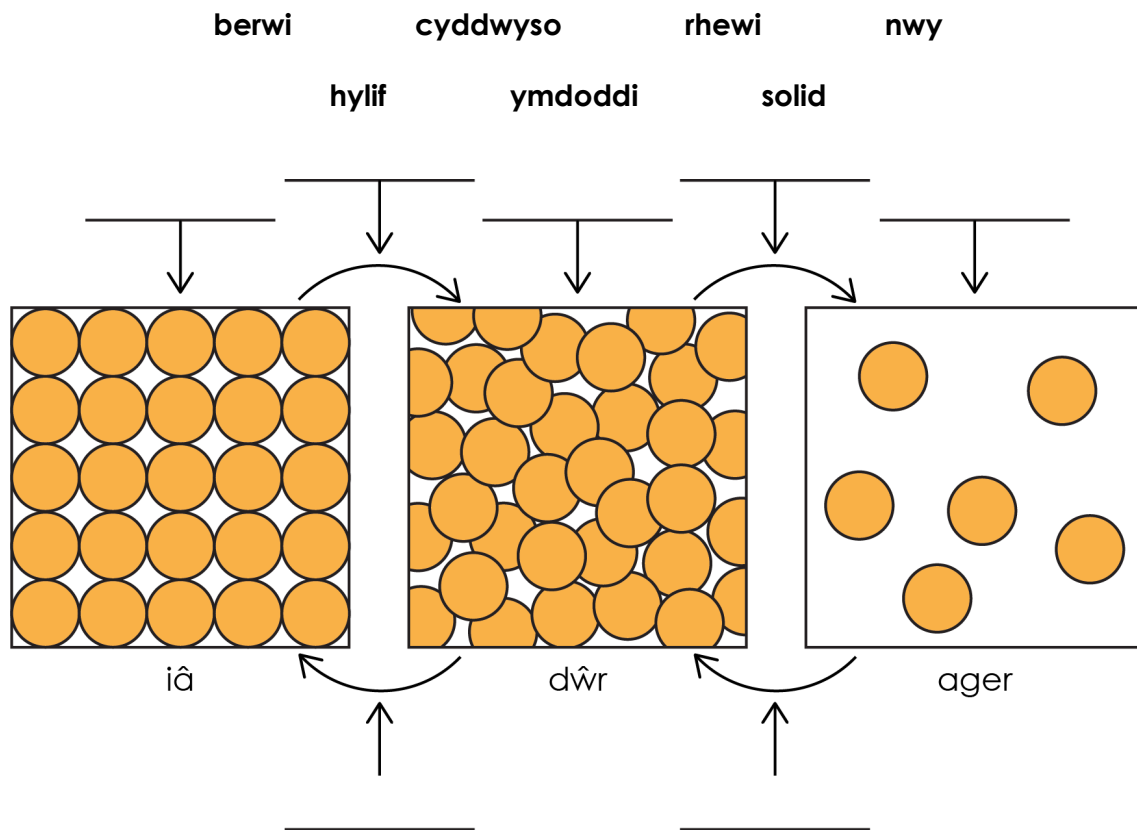

Model gronynnau: gwirio gwybodaeth

1.1 Ychwanegwch y labeli a ganlyn at y diagram isod.

1.2 (a) Sut mae gronynnau'n cael eu trefnu mewn solid?

(b) Sut mae'r gronynnau mewn solid yn symud?

(c) Pam mae hi'n anodd iawn cywasgu solid?

1.3 (a) Sut mae'r gronynnau'n cael eu trefnu mewn hylif?

(b) Sut mae'r gronynnau mewn hylif yn symud?

(c) A oes gan y gronynnau mewn hylif fwy neu lai o egni na'r gronynnau mewn:

i. solid?

---

ii. nwy?

1.4 (a) Sut mae'r gronynnau'n cael eu trefnu mewn nwy?

(b) Sut mae'r gronynnau mewn nwy yn symud?

(c) Pam mae hi'n hawdd cywasgu nwy?

Model gronynnau: profi fy hun

2.1 Ysgrifennwch y geiriau sy'n disgrifio'r newidiadau a ganlyn i'r cyflwr.

(a) Gelwir solid → hylif (e.e. iâ i ddŵr) yn _____.

(b) Gelwir hylif → solid (e.e. dŵr i iâ) yn _____.

(c) Gelwir hylif → nwy (e.e. dŵr i ager) yn _____.

(d) Gelwir nwy → hylif (e.e. ager i ddŵr) yn _____.

2.2 Ym mha gyflwr mae gan y gronynnau'r mwyaf o egni cinetig?

2.3 Beth sy'n digwydd i egni cinetig y gronynnau pan fydd solid yn newid i hylif?

2.4 Disgrifiwch drefniant gronynnau mewn solid.

2.5 Sut mae'r gronynnau mewn nwy yn symud?

2.6 Beth sy'n digwydd i ymsymudiad gronynnau nwy pan fydd y tymheredd yn cynyddu?

2.7 Beth mae 'ymdoddbwynt' yn ei olygu?

2.8 Beth mae 'berwbwynt' yn ei olygu?

2.9 Os oes gan sylwedd ymdoddbwynt o 50°C a berwbwynt o 170°C , ym mha gyflwr y bydd ar 100°C ?

2.10 Os oes gan sylwedd ymdoddbwynt o -220°C a berwbwynt o -112°C , ym mha gyflwr y bydd ar dymheredd ystafell (25°C)?

Model gronynnau: teimlo'n hyderus?

- 3.1** Defnyddiwch y data ymdoddbwynt a berwbwynt ar gyfer y sylweddau a ganlyn i benderfynu ym mha gyflwr maent ar -100°C , 0°C a 100°C . Ysgrifennwch **solid**, **hylif** neu **nwy** i ddangos y cyflwr.

Sylwedd	Ymdoddbwynt ($^{\circ}\text{C}$)	Berwbwynt ($^{\circ}\text{C}$)	Cyflwr ar -100°C	Cyflwr ar 0°C	Cyflwr ar 100°C
A	44	208			
B	30	2403			
C	-39	357			
D	-101	-35			
E	-209	-183			
F	-71	-62			
G	-7	59			
H	302	669			
I	27	677			

Model gronynnau: beth ydw i'n ei ddeall?

Meddyliwch am eich atebion a lefel eich hyder ar gyfer pob pwnc bach. Penderfynwch a ydych chi'n ei ddeall yn dda, yn ansicr neu angen rhagor o help. Ticiwch y golofn briodol.

Pwnc bach	Rydw i'n deall hyn yn dda	Rydw i'n meddwl fy mod i'n deall hyn	Rydw i angen rhagor o help
Rydw i'n gwybod am gyflyrau mater.			
Rydw i'n gallu disgrifio trefniant gronynnau mewn: <ul style="list-style-type: none"> • solidau • hylifau • nwyon. 			
Rydw i'n gwybod enwau newidiadau cyflwr.			
Rydw i'n deall egni cymharol gronynnau mewn: <ul style="list-style-type: none"> • solidau • hylifau • nwyon. 			
Rydw i'n deall y newidiadau mewn egni cinetig pan fydd sylweddau'n newid cyflwr.			
Rydw i'n deall bod gan wahanol sylweddau wahanol ymdoddbwyntiau a berwbwyntiau ac rydw i'n gwybod beth mae'r rhain yn ei gynrychioli.			
Rydw i'n gallu defnyddio data ymdoddbwyntiau a berwbwyntiau i ddiddwytho cyflwr sylwedd ar dymheredd penodol.			
Pynciau Teimlo'n hyderus?	Rydw i'n deall hyn yn dda	Rydw i'n meddwl fy mod i'n deall hyn	Rydw i angen rhagor o help
Rydw i'n gallu defnyddio data ymdoddbwynt a berwbwynt i nodi cyflwr sylwedd ar wahanol dymhereddau.			